

21 Suositukset vihapuheen ja vihatekojen torjumiseksi yhteiskunnassa

Kansalaisten määrittelemä ongelma

Vihapuheen ja vihatekojen torjuntaa yhteiskunnassa käsittelevään eurooppalaiseen kansalaispaneeliin kuuluu 150 satunnaisesti valittua kansalaista EU:n 27 jäsenmaasta. Kolmen viikonlopun aikana keskustelimme siitä, miten vihapuhetta- ja tekoja voitaisiin käsitellä yhteiskunnassamme. Kansalaispaneelin jäsenet ovat taustoiltaan erilaisia, mutta näkemyksemme ongelmasta on yhteinen. Kansalaispaneeli katsoo, että vihapuheen ja -tekojen lisääntymiseen ja jatkumiseen yhteiskunnassa vaikuttavat monet syyt ja tekijät. Samalla on otettava huomioon emotionaalisten, sosiaalisten ja taloudellisten näkökohtien monimutkainen vuorovaikutus.

- **Konfliktit ja historiallinen perintö:** Aiemmat ja nykyiset konfliktit voivat johtaa vihan siirtymiseen sukupolvien yli. Euroopan monimutkaisessa historiassa tähän kierteeseen ovat osaltaan vaikuttaneet kaikki konfliktit, sodat ja geopoliittiset jännitteet. Jos emme tee aktiivisesti työtä näiden haavojen hoitamiseksi ja parantamiseksi, konfliktit ruokkivat vihaa ja vihamielisyyden ja eriytymisen kierre vain jatkuu.
- **Taloudellinen ja sosiaalinen kriisi:** Yhteiskunnan ja kulttuurin nopeat muutokset voivat aiheuttaa menetyksen ja huono-osaisuuden tunteita, mikä puolestaan kärjistää vihaa. Tämä voi kohdistua monenlaisiin ryhmiin ja kansalaisiin, joita pidetään syyllisinä taloudelliseen ja sosiaaliseen kriisiin. Sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset tekijät johtavat eriarvoisuuteen ja voivat olla myös voimakkaita turvattomuuden ja pelon moottoreita.
- **Politiikka ja vastuu:** Kaikilla poliitikoilla ja julkisuuden henkilöillä on suuri vastuu puuttumisessa vihapuheeseen ja -tekoihin ja niiden torjunnassa, mutta he voivat myös itse lietsoa vihaa kohtelemalla etnisiä ryhmiä epäasianmukaisesti ja hyödyntämällä kansallismielisyyttä sekä erimielisyyksiä ja populismia tavoitellessaan henkilökohtaista hyötyä. Poliitikot ja julkiset henkilöt sekä EU:ssa että sen ulkopuolella voivat käyttää vihapuhetta alueellisten pyrkimysten edistämiseen ja demokratian heikentämiseen. Erimielisyydet syvenevät, kun kovaääniset argumentit asetetaan perustellun keskustelun ja pohdinnan edelle ja siten vahvistetaan äärimmäisiä mielipiteitä ja salaliittoteorioita.
- **Media, virheelliset tiedot ja vastuuvellisuus:** Perinteiset tiedotusvälineet ja verkkoyhteisöt voimistavat kasvavaa ”me vastaan muut” -ilmiötä ja vihaa eri ryhmiä kohtaan, usein tavoitellessaan voittoa. Tiedotusvälineet voivat tahallaan vääristellä ja toistaa vihamielisiä tarinoita. Verkkoyhteisöissä anonymiteetti ja manipuloidut algoritmit ovat ratkaisevassa asemassa vihapuheen ja syrjinnän leviämässä. Yhteisöt välittävät väärää tietoa ja ylläpitävät stereotypioita, jotka kohdistuvat erityisesti naisiin ja nuoriin, ja nämä kohtaavat paljon häirintää verkossa. Tätä lisää myös verkkojen ja käyttäjien vastuuvellisuuden puute.
- **Laumamentaliteetti, ennakkoluulot ja suvaitsemattomuus:** Ihmisluonteeseen kuuluu olennaisesti halu kuulua johonkin yhteiskunnalliseen ryhmään tai liikkeeseen, tuntee olevansa ”samanlainen kuin kaikki muut”. Toisinaan toive on niin voimakas, että se johtaa vihaan ja suvaitsemattomuuteen, vahvaan ”me vastaan muut” -tunteeseen

”toisia” kohtaan. Epäluottamuksen ja vihan dynamiikka vaikuttaa erityisesti niihin yksilöihin ja ryhmiin, jotka ovat haavoittuvassa asemassa etnisen alkuperän, maahanmuuttajastatuksen, uskonnon, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, vammaisuuden, perheaseman ja sosioekonomisten tekijöiden perusteella. Jos ihmiset eivät saa oppia erilaisista identiteeteistä ja kulttuureista, suvaitsevaisuudesta, keskustelusta ja vuorovaikutuksesta eivätkä saa internetistä luotettavaa tietoa, tämä voi vahvistaa väärinkäsityksiä, ylläpitää ennakkoluuloja ja johtaa vihapuheeseen ja -tekoihin.

Nämä syyt ja tekijät vihapuheen ja -tekojen taustalla vaikuttavat koko yhteiskuntaamme. Me EU:n 27:ää jäsenmaata ja erilaisia taustoja edustavat kansalaiset katsomme, että vihapuheen ja -tekojen torjuminen on ensisijaisen tärkeää Euroopassa ja muualla maailmassa. Yhteinen velvollisuutemme on ehkäistä vihaa sen kaikissa muodoissa yksilöllisellä, yhteiskunnallisella ja institutionaalisella tasolla ja reagoida vihapuheeseen ja -tekoihin EU:n yhteisten arvojen ja perusoikeuksien – rauhan, vapauden ja tasa-arvon – pohjalta. Siksi suosittelemme toimia eri aloilla näiden perusoikeuksien suojelemiseksi, syrjinnän, vihapuheen ja -tekojen sekä konfliktien ehkäisemiseksi, kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien suojelemiseksi ja lopulta kunnioittavan ja oikeudenmukaisen EU:n luomiseksi kaikille.

Loppusuositukset

Seuraavat suositukset on ryhmitelty viiden otsikon alle. Ne ovat

- Viharikosten ja vihapuheen torjuntajärjestelmä
- Median ja politiikan rooli
- Digitaalisuus ja teknologia
- Koulutus
- Kansalaisten osallistuminen ja sosiaalinen osallisuus

Järjestelmä viharikosten ja vihapuheen torjumiseksi

Suositus 1: Yksi Eurooppa, yksi määritelmä: Vihapuheen kriminalisointi

Suositlemme, että Euroopan komissio perustaa monimuotoisen työryhmän päivittämään ja laajentamaan yhteistä määritelmää ”laittomalle vihapuheelle”, jotta sen levittäminen voidaan kriminalisoida paremmin. Nykyisessä, vuonna 2008 hyväksytyssä määritelmässä keskitytään rasismiin ja muukalaisvihaan, mutta siinä ei oteta huomioon muita vihan muotoja, kuten vammaisten henkilöiden syrjintää ja seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoleen tai ikään perustuvaa syrjintää. Vanhentunut määritelmä on tarkistettava kiireellisesti, jotta voidaan ottaa huomioon nykyaikaisen yhteiskuntamme osallistavat arvot.

Uusi, kattava määritelmä on ratkaisevan tärkeä, jotta laittoman vihapuheen levittämisestä voidaan nostaa syyte kaikissa EU:n jäsenmaissa. Määritelmän mukauttamisella varmistetaan, että kaikki vihapuheen muodot tunnustetaan yhdenmukaisesti ja että niistä rangaistaan, mikä vahvistaa sitoutumistamme osallistavampaan ja kunnioittavampaan yhteiskuntaan.

Kun vihapuhe sisällytetään EU-rikosten luetteloon, voimme suojella syrjäytyneitä yhteisöjä ja vaalia ihmisarvoa. Tässä aloitteessa erotetaan laiton vihapuhe sananvapaudesta ja pyritään löytämään tasapaino perusoikeuksien sekä syrjinnän ja vihan torjunnan välillä.

Perustelu:

Edistetään sosiaalista yhteenkuuluvuutta: Päivittämällä määritelmä siten, että se kattaa kaikki vihapuheen muodot, edistetään osallistavampaa yhteiskuntaa, jossa kaikki tuntevat itsensä arvostetuiksi ja tärkeiksi. Näin edistetään sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja vähennetään hillitsemättömän vihapuheen aiheuttamaa eriytymistä.

Lisätään oikeudellista selkeyttä. Yhtenäinen määritelmä kaikissa EU:n jäsenmaissa vähentää oikeussuojan epä johdonmukaisuutta ja puutteita. Selkeyttämisellä varmistetaan, että vihapuheeseen syyllistyvät joutuvat vastuuseen riippumatta siitä, missä jäsenmaassa he ovat.

Suojellaan syrjäytyneitä yhteisöjä: Määritelmän laajentaminen kattamaan useampia syrjinnän muotoja tarjoaa parempaa suojaa syrjäytyneille ryhmille ja vähentää altistumista haitalliselle ja halventavalle kielelle.

Vahvistetaan ihmisoikeuksia. Kun kaikki vihapuheen muodot kriminalisoidaan, EU vahvistaa sitoutumistaan ihmisoikeuksiin ja ihmisarvoon ja yhdenmukaistaa oikeudelliset kehyksensä vastaamaan nykyajan tasa-arvon ja toisten kunnioittamisen periaatteita.

Tasapainotetaan vapauksia. Tässä lähestymistavassa erotetaan vihapuhe ja sananvapaus selvästi toisistaan. Sananvapautta suojellaan mutta samalla ehkäistään väkivaltaan, vihaan tai syrjintään yllyttävää puhetta.

Edistetään empatiaa ja ymmärrystä. Erilaisten näkökulmien esiintuominen ja vihapuheen kriminalisointi edistävät empatiaa ja ymmärtämystä ja siten sopusointuisempaa ja kunnioittavampaa yhteiskuntaa.

Suosituksen täytäntöönpano johtaa oikeudenmukaisempaan ja yhtenäisempään Eurooppaan, jossa kaikki voivat identiteetistään riippumatta elää vailla pelkoa vihasta ja syrjinnästä.

Suositus lyhyesti:

- Perustetaan monimuotoinen työryhmä, joka kehittää kattavan ”laittoman vihapuheen” määritelmän siten, että määritelmä sisältää kaikki syrjinnän muodot.
- Päivitetään vanhentunut vuoden 2008 määritelmä niin, että se sisältää vihapuheen kaikki tyypit.
- Tunnistetaan vihapuhe ja rangaistaan siitä yhdenmukaisesti kaikkialla EU:ssa.
- Tehdään laittoman vihapuheen levittämisestä rikos kaikissa EU:n jäsenmaissa.

Suositus 2: Eurooppalainen protokolla, jonka avulla reagoidaan tehokkaasti ilmoituksiin viharikoksista

Suosittelimme selkeää ja yhdenmukaista menettelyä, jonka avulla voidaan ilmoittaa viharikoksista kaikissa EU:n jäsenmaissa. Tätä oikeudellista menettelyä olisi käytännössä noudatettava organisaatioissa, jotka toimivat viharikosten uhrien kanssa. Ehdotamme kaikkien aiemmin ehdotettujen ja tehottomien toimenpiteiden tarkistamista ja sellaisen yksinkertaisen

prosessin kehittämistä, jonka avulla uhrit ja todistajat voivat turvallisesti ilmoittaa kaikista, myös verkkoalustoilla tapahtuvista, rikoksista.

Ensinnäkin menettelyllä olisi varmistettava, että sekä viharikosten uhreilla että todistajilla olisi käytössään turvallinen tapa ilmoittaa rikoksista. Heidän turvallisuutensa varmistaminen voi lisätä rikoksista ilmoittamista. Tähän kuuluvat oikeudelliset ja psykologiset suojeletoimenpiteet sekä tarvittaessa fyysinen suojele henkilöiltä, jotka haluavat kostaa. Menettelyyn voisi kuulua myös työskentely rikosentekijöiden kanssa, jotka usein ovat itse kohdanneet vihaa aiemmin.

Toiseksi menettelyyn olisi otettava mukaan kaikki rikosilmoitusketjuun osallistuvat toimijat, jotta voidaan vähentää riskiä toissijaisesta uhritumisesta ja traumatisoitumisen lisääntymisestä.

Menettelyn tueksi olisi perustettava verkkokanava, joka on suunniteltu nimenomaan rikosten turvallista ilmoittamista varten.

Perustelu:

Tämä suositus on tärkeä, koska se auttaa välttämään tai vähentämään uhrien toissijaista uhritumista. Menettely mahdollistaa nopean reagoinnin ja avun antamisen uhreille sekä todistajien tukemisen ja suojele. Menettely helpottaa myös ilmoituksia vastaanottavien yksiköiden toimintaa. Jos menettely osoittautuu tehokkaaksi, se kannustaa yhteiskuntaa puuttumaan rikoksiin ja ilmoittamaan niistä useammin.

Suositus lyhyesti:

- Perustetaan selkeä ja yhdenmukainen menettely, jonka avulla viharikoksista voidaan ilmoittaa kaikissa EU:n jäsenmaissa.
- Tarkistetaan kaikki aiemmin ehdotetut ja tehottomat toimenpiteet ja kehitetään yksinkertainen prosessi, jonka avulla uhrit ja todistajat voivat turvallisesti ilmoittaa kaikista, myös verkkoalustoilla tapahtuvista, rikoksista.
- Otetaan käyttöön verkkokanava, jolla rikoksista voi ilmoittaa turvallisesti.

Suositus 3: Vihan torjuntaa käsittelevä kansallinen virasto jäsenmaissa

Suosittelimme, että jokaiseen jäsenmaahan perustetaan riippumaton vihan torjuntaa käsittelevä virasto. Tarvitsemme vahvan instituution, jolla on oikeudellinen toimivalta, joka pystyy viestimään tehokkaasti ja joka tarjoaa konkreettista apua puolueettoman ja riippumattoman rikosilmoitusjärjestelmän kautta.

Viraston tehtävänä on tarjota oikeudellista ja psykologista tukea kaikille viharikosten uhreille heidän jäsenmaassaan ja tehdä tiivistä yhteistyötä kansalaisjärjestöjen ja kansalaistoimikunnan kanssa. Virasto tarjoaa foorumin, jonka kautta viharikoksista voidaan ilmoittaa tehokkaalla ja uhreille turvallisella tavalla.

Lisäksi virasto tekee tiivistä yhteistyötä vihapuheen ja viharikosten torjuntaa käsittelevän EU:n korkean tason työryhmän kanssa, jotta se voi täyttää tehtävänsä ja varmistaa yritysten, organisaatioiden ja poliitikkojen käytännösääntöjen täytäntöönpanon. Yhteistyö auttaa luomaan tehokkaan ja kannustavan ympäristön uhreja varten. Lisäksi virasto voisi esittää tietoa

ja parhaita menettelytapoja henkilöille, jotka kaipaavat neuvontaa. Viraston henkilöstön olisi oltava määräraikaista.

Virasto levittää myös vihan torjuntaan liittyviä EU:n välineitä, ohjelmia, mekanismeja ja materiaalia ja huolehtii, että ne tavoittavat oppilaitokset, hallinnolliset laitokset ja suuren yleisön kansallisella ja alueellisella tasolla. Tämän varmistamiseksi virasto tarjoaa koulutusta heti ilmoituksen jälkeen tapahtuvaan ensi käden toimintaan osallistuville yksiköille.

Lisäksi virasto kerää tietoa viharikoksista kehittääkseen tehokkaita puuttumistapoja kansalaisten tulevia tarpeita varten.

Perustelu:

Viharikokset ovat lisääntyneet polarisoituneessa yhteiskunnassamme, mikä heikentää ihmisten hyvinvointia. Viharikosten ehkäisemiseksi, niihin reagoimiseksi ja uhreista huolehtimiseksi tarvitaan tehokkaita instituutioita ja mekanismeja. Jokainen rikos alkaa jostakin ajatuksesta tai sanasta. Jotta voidaan vaalia muiden kunnioittamista ja lisätä tietoisuutta, on tarpeen perustaa erityinen instituutio, joka ehkäisee viharikoksia ja tukee uhreja, erityisesti koska tällaista ei yksinkertaisesti ole vielä olemassa, vaikka tarve on erittäin suuri.

Suositus lyhyesti:

- Luodaan tehokas ja kannustava ympäristö uhreja varten.
- Jokaiseen jäsenmaahan perustetaan riippumaton vihantorjuntavirasto.

Täyttääkseen tehtävänsä virasto tekee tiivistä yhteistyötä vihapuheen ja viharikosten torjuntaa käsittelevän EU:n korkean tason työryhmän kanssa.

Suositus 4: Suvaitsevaisuuden harjoittelu (T4T)

Suosittelimme, että EU:n tiedottaa paremmin viharikoksia, vihapuhetta ja väkivallatonta viestintää käsittelevästä jo tarjolla olevasta koulutuksesta ja suuntaa koulutusta erityisesti tietyille kohderyhmille. Periaatteessa kaikkien yhteiskunnallisten ryhmien tulisi saada enemmän koulutusta ja kehittää taitoja, joilla vihapuhetta -ja tekoja torjutaan. Mielestämme on kuitenkin erityisen tärkeää tarjota parempaa koulutusta julkisella sektorilla työskenteleville henkilöille (esimerkiksi poliisille ja sosiaalityöntekijöille). Heidäthän uhrit ja muut asianosaiset usein ensimmäisenä kohtaavat koettuaan vihapuhetta tai -tekoja. Erityisen tärkeää on, että viranhaltijat pystyvät käsittelemään asioita ja yksilöitä sensitiivisesti. EU:n jäsenmaiden viranhaltijoille olisi järjestettävä säännöllistä koulutusta sekä paikan päällä että verkossa. Toinen tärkeä kohderyhmä ovat sisällöntuottajat, sekä osallistujina että koulutuksen lähettiläinä. Heillä on merkittävää vaikutusvaltaa ja kerrannaisvaikutusta suhteessa nuoriin kohderyhmiin. EU:n julkisissa tehtävissä työskentelevien henkilöiden olisi näytettävä hyvää esimerkkiä ja osallistuttava koulutukseen. Jotta koulutusmahdollisuudet olisivat laajemman väestön saatavilla, ammattiliitot tai muut järjestöt voisivat tiedottaa niistä. Koulutusta voitaisiin mainostaa myös paikallislehdissä. Osallistujat saisivat koulutuksen hyväksytystä suorittamisesta todistuksen, jolla he voivat osoittaa hankkineensa pätevyyden vihankäsittelyyn.

Perustelu:

Vihan pyramidi alkaa mielessämme olevista stereotyyppioista ja kliseistä. Vihapuhe vahvistaa niitä. Siksi on tärkeää päästä käsiksi ongelman ytimeen. Koulutukset vaikuttavat paitsi itse osallistujiin myös heidän lähipiiriinsä. Koulutukset ovat tärkeä lisä virallisiin koulutusohjelmiin (kuten kouluissa tai yliopistoissa tarjottavaan koulutukseen). EU tarjoaa jo monia hyvin

arvioituja ohjelmia ja koulutusmateriaaleja. Niitä on kuitenkin vaikea löytää. Jotta voidaan varmistaa, että ohjelmat ovat todella tehokkaita ja kestäviä ja että ne tavoittavat kohderyhmän, niitä on mainostettava tehokkaammin. Tärkeää on myös keskittyä julkisella sektorilla työskenteleviin, sillä edelleen on liikaa tapauksia, joissa ihmiset ovat saaneet kielteisiä kokemuksia valtion virastoista.

Suositus lyhyesti:

- Tehdään tunnetuksi EU:ssa jo saatavilla olevaa koulutusta viharikoksista, vihapuheesta ja väkivallattomasta viestinnästä ja suunnataan koulutusta erityisesti julkisen sektorin työntekijöille ja sisällöntuottajille.
- Järjestetään viranhaltijoille säännöllisesti, paikan päällä ja verkossa tapahtuvaa koulutusta vihaan liittyvien kysymysten käsittelemiseksi sensitiivisesti ja tehokkaasti.
- Otetaan ammattiliitot ja paikallislehdet mukaan lisäämään tietoisuutta ja osallistumista koulutusohjelmiin.
- Myönnetään koulutukseen osallistuneille todistus, joka osoittaa julkisesti heidän pätevyytensä käsitellä vihaan liittyviä kysymyksiä.

Suositus 5: Toteutetaan tiedotuskampanja, jolla lisätään tietoisuutta vihan ilmentymistä ja niiden torjumiseksi käytettävissä olevista keinoista.

Suosittelimme, että EU toteuttaa julkisen kampanjan vihapuheeseen ja vihatekoihin liittyvistä vaaroista, niiden syistä ja torjuntatoimista (sekä verkossa että sen ulkopuolella), jotta lisätään tietoisuutta ja tarjotaan opetusta ilmiön yleisyydestä ja vaaroista. Samalla EU voisi antaa tietoa aloitteistaan vihapuheen ja vihatekojen torjumiseksi sekä saatavilla olevista uhrien tukikanavista ja -toimista.

Jotta vihanvastaiset kampanjat olisivat mahdollisimman tehokkaita, suosittelimme, että kohderyhmät, lähestymistapa, kanavat ja sisältö määritellään selkeästi. Suosittelemme seuraavia periaatteita:

- Kohdennetaan kampanjat sekä suurelle yleisölle että erityisille ja tärkeille ryhmille (esim. uhreille, rikoksenteijöille, lapsille).
- Laaditaan näille eri ryhmille räätälöityjä viestejä ja eri EU:n jäsenmaiden olosuhteeseen soveltuvia ja niihin räätälöityjä kevyitä ja helposti saatavilla olevia lähestymistapoja.
- Korostetaan kaikkien EU:n kansalaisten vastuuta torjua ja ehkäistä vihapuhetta ja vihatekoja, joita he kohtaavat omassa elämässään, tarjoamalla käytännöllisiä välineitä ja tietoa siitä, mitä kansalaiset voivat tehdä.
- Hyödynnetään sekä perinteisiä että epätavanomaisia viestintäkanavia verkossa ja sen ulkopuolella vihanvastaisen viestin levittämiseksi, jotta yhteiskunnan eri osa-alueet voidaan tavoittaa tehokkaampien ja käyttäjäystävällisempien kanavien kautta.
- Otetaan näiden viestien laatimiseen ja jakamiseen mukaan perinteinen ja sosiaalinen media sekä vaikuttajat ja kuunnellaan uhreja, jotta varmistetaan, että viestit ovat tehokkaampia ja että niillä tavoitetaan oikeat ihmiset.

Perustelu:

Vaikka EU:ssa on jo erilaisia aloitteita vihapuheeseen ja vihatekoihin puuttumiseksi, niistä ei ole tiedotettu kansalaisille riittävästi. Useimmat EU-maiden kansalaiset eivät tiedä, mitä ohjelmia, aloitteita ja säännöksiä EU:n tasolla ja kansallisella tasolla on. Vihapuhetta ja -tekoja koskevissa raporteissa, uutisissa ja keskusteluissa keskitytään pääasiassa vihatapauksiin ja

epäonnistumisiin, mikä on tärkeää, mutta näin maalataan masentava ja vääristynyt kuva. Siksi pitäisi olla myös myönteisiä raportteja siitä, miten vihapuheeseen ja -tekoihin puututaan, sekä käytännön ehdotuksia siitä, mitä ihmiset voivat tehdä.

Suosittelomme valistuskampanjaa sen sijaan, että käytettäisiin pelkästään lainsäädännön keinoja tai käytännesääntöjä siitä, mitä vaikuttajien ja ammattimaisesti toimivien mediakanavien sallitaan sanoa, koska tällainen lähestymistapa voitaisiin mieltää sensuuriksi ja se voisi synnyttää reaktioita ja tyytymättömyyttä eri mieltä olevissa ihmisissä ja laajemmin yhteiskunnassa. Keskittyminen tiedottamiseen ja tietoisuuden lisäämiseen voisi antaa kansalaisille mahdollisuuden ymmärtää aiheen merkityksen ja tarjota heille valmiuksia osallistua ratkaisujen toteuttamiseen ja vihapuheen ja -tekojen vastaiseen toimintaan omassa elämässään.

Eritelmät:

Kohderyhmät: Kampanjalla on tärkeää tavoittaa laajat yhteiskunnan osat, muuttaa yleistä mielipidettä ja varmistaa, että mielipiteiden ja käyttäytymisen muutokset ovat kestäviä. Näin myös kannustetaan ihmisiä, jotka jo vastustavat vihapuhetta ja -tekoja, jatkamaan toimintaansa. Jotta tiedottaminen olisi tehokasta ja vaikuttavaa, on tärkeää räätälöidä kampanjoita ja viestejä eri kohderyhmille, kuten uhreille, heidän tukijoilleen, lapsille, vanhemmille, opettajille ja rikoksentekeijöille. Valottamalla vihamielisten tunteiden taustalla olevia syitä voimme auttaa vihapuheeseen tai -tekoihin mahdollisesti osallistuvia ihmisiä ymmärtämään sekä omia motivejaan että toimintansa seurauksia. Kampanjoissa olisi käytettävä myös muita kuin EU:n virallisia kieliä, jotta tavoitetaan ihmiset, jotka eivät puhu asuinmaansa kieltä.

Kanavat: Kansalaisten valistamiseen siitä, mikä on kiellettyä ja haitallista vihapuhetta ja millaiseen käyttäytymiseen taas kannustetaan, sekä tiedon levittämiseen erilaisista aloitteista ja toimenpiteistä, joita EU:ssa jo on, on käytettävä monenlaisia kanavia. Sosiaalisen median, tv-kanavien ja elokuvien lisäksi kampanjassa olisi hyödynnettävä kattavasti erilaisia luovia, tavallisuudesta poikkeavia ja huomiota herättäviä verkon ulkopuolisia keinoja, kuten mainostauluja, erilaisia sanomalehtiä, aiheeseen liittyviä erikoisjulkaisuja (mahdollisesti maksuttomia), mainosautoja, radiota, metron ja muiden julkisten liikennevälineiden näyttöjä, kauppojen tarjouslehtisiä, mainosliitteitä ja kuitteja (kuten naisiin kohdistuvaan väkivaltaan liittyvässä kampanjassa Itävallassa) ja muita vastaavia toimenpiteitä. Aiheesta voitaisiin tehdä myös elokuva, joka näytettäisiin maksutta kaikkialla EU:ssa. Toinen tärkeä lähestymistapa on ottaa esimerkiksi näyttelijät, laulajat ja sosiaalisen median vaikuttajat mukaan valistuskampanjoihin, joilla pyritään tavoittamaan nuorempia sukupolvia ja muita yleisöjä heille sopivissa muodoissa. Lisäksi kannustamme ottamaan näiden viestien laatimiseen ja levittämiseen mukaan vaikuttajia, jotka ovat itse uhreja.

Sisältö: Sisällön suunnitteluun olisi otettava mukaan eri alojen (mainonta, psykologia, uhrien tukiryhmät jne.) ammattilaisia ja monipuolinen kohderyhmä, joka koostuu erilaisista ryhmistä, joita kampanjalla tavoitellaan (uhrit, vaikuttajat, nuoret jne.). Kampanjoita olisi räätälöitävä erilaisten vihan muotojen, kuten vähemmistöihin, maahanmuuttajiin, vammaisiin, HLBTQI+-ihmisiin, romaneihin ja juutalaisiin kohdistuvan vihan, torjumiseksi. Ne on myös räätälöitävä eri EU-maiden tilanteisiin ja niiden on perustuttava olemassa oleviin aloitteisiin ja toimenpiteisiin. Olisi myös keskityttävä myönteisiin viesteihin, joilla edistetään EU:ta ilman vihaa ja tiedotetaan nykyisistä, tehokkaista vihapuheen ja -tekojen vastaisista toimenpiteistä

ja aloitteista. Myös EU:n toimielinten toiminnasta, keskusteluista ja aloitteista olisi raportoitava enemmän kansallisissa uutisissa.

Lähestymistapa: Kampanjan olisi oltava koukuttava ja humoristinen, jotta se todella tavoittaisi ihmiset ja vaikuttaisi heihin (ja erota siten siitä, millainen käsitys useimmilla kansalaisilla EU:n kampanjoista on). Sen olisi myös pyrittävä suoremmin osallistamaan kansalaisia. EU voisi esimerkiksi käynnistää julkisia kilpailuja, joissa pyydetäisiin kansalaisten ehdotuksia siitä, millaisia luovia ja vaikuttavia keinoja kampanjoissa voitaisiin käyttää. Kampanjalla voitaisiin myös kannustaa osallistumaan vapaaehtoistyöhön ja kansalaistoimintaan. Mukaan tulisi ottaa erilaisia sidosryhmiä, kuten ihmisiä, joilla on mahdollisuus jakaa henkilökohtaisia tarinoitaan, sekä vapaaehtoisia suuryrityksiä ja tiedotusvälineitä. Esimerkiksi esihenkilöt voisivat työskennellä haavoittuvien yhteiskunnallisten ryhmien kanssa ja rakentaa yhteyksiä uhrien välille. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat henkilö- ja taloudelliset resurssit on turvattava. Kampanjoissa voitaisiin myös keskittyä urheilijoiden ja yleisön tietoisuuden lisäämiseen urheilussa ottamalla seuroja, tiedotusvälineitä ja poliitikkoja mukaan käsittelemään vihapuhetta. Kannustamme käyttämään luovempia, hausempia ja houkuttelevampia lähestymistapoja. Kampanjassa voisi olla esimerkiksi tunnus ”vihavastainen pasta” ja QR-koodi, jonka kautta saisi tietoa aloitteesta suoraan pastapakkauksesta tai muista elintarvikepakkauksista (tai wc-paperista) sen mukaan, mikä tuote on kussakin jäsenmaassa suosituin.

Suositus lyhyesti:

- Kohdennetaan kampanjat sekä suurelle yleisölle että erityisille ja tärkeille ryhmille (esim. uhreille, rikoksentekeijöille, lapsille), joille räätälöidään viestejä siten, että ne soveltuvat EU:n eri jäsenmaiden kontekstiin.
- Kampanjassa tulisi myös korostaa kaikkien EU:n kansalaisten vastuuta torjua ja ehkäistä vihapuhetta ja vihatkoja, joita he kohtaavat omassa elämässään, tarjoamalla käytännöllisiä välineitä ja tietoa siitä, mitä kansalaiset voivat tehdä.
- Hyödynnetään sekä perinteisiä että epätavanomaisia viestintäkanavia verkossa ja sen ulkopuolella vihanvastaisen viestin levittämiseksi, jotta yhteiskunnan eri osa-alueet voidaan tavoittaa tehokkaampien ja käyttäjäystävällisempien kanavien kautta.
- Otetaan näiden viestien laatimiseen ja jakamiseen mukaan perinteinen ja sosiaalinen media sekä vaikuttajat ja kuunnellaan uhreja, jotta varmistetaan, että viestit ovat tehokkaampia ja että niillä tavoitetaan oikeat ihmiset.

Suositus 6: Mainokset vihaa vastaan

Suosittellemme, että vihapuheen ja -tekojen torjumiseksi harkitaan viestintästrategiaa, johon kuuluu

- kaikkien kansalaisten osallisuutta koskevia lyhyitä tekstiviestejä (esim. viikoittain/kuukausittain)
- osallisuutta edistäviä bussipysäkkijulisteita
- suuria tiedotuskylttejä sosiaaliseen mediaan kyllästyneille; esimerkiksi EU-vaalien tiedotuskylttejä voitaisiin hyödyntää vihapuheen vastaisessa myönteisessä viestinnässä
- Google-mainoksia vihan torjunnasta niille, jotka sallivat mainonnan
- vihapuheen vastaisia hymiöitä ja meemejä

- virallisiin viesteihin (kuten hallituksen asiakirjoihin) lisättyjä myönteisiä huomioita
- TV:ssä tai elokuvateattereissa ennen elokuvaa näytettäviä tiedotusvideoita (jotka mahdollisuuksien mukaan sisältävät positiivista vahvistamista)
- urheilutapahtumien (kuten olympialaisten tai MM-kilpailujen) avajaisten käyttämistä tietoisuuden levittämisessä, esimerkkinä Lontoon olympialaisten avajaisissa kuningatar Elisabetin lämminhenkinen esiintyminen yhdessä Karuherra Paddingtonin kanssa
- urheilutapahtumien yhteydessä esitettäviä pidempiä videoita, joissa on mukana tunnettu urheilija (esimerkiksi tietty jalkapalloilija jalkapallo-ottelussa)
- kuuluisuuksien/vaikuttajien kanssa toteutettavia kampanjoita (kuten Pommeliin Belgiassa) tietoisuuden lisäämiseksi vihaan liittyvistä aiheista.

Perustelu:

Tuloksena on

- terveempi ja turvallisempi sosiaalisen median ympäristö, erilainen, vuorovaikutuksellisempi sosiaalinen media
- terveempi, tiedostavampi ja onnellisempi yhteiskunta
- parempi, vähemmän polarisoitunut Eurooppa
- tilanne, joka ei kärjisty, ja asioiden asettaminen oikeisiin mittasuhteisiin.

Suositus lyhyesti:

- Toteutetaan digitaalisilla kanavilla kokonaisvaltaista viestintää kaikkia ikäryhmiä varten eri taustaryhmien/yksilöiden empatian, osallisuuden ja hyväksynnän edistämiseksi.
- Valjastetaan viestinnän asiantuntijat tuottamaan eri alustoille ja erilaisille kohderyhmille suunniteltua sisältöä ja strategioita.
- Kehitetään keinoja epäsuoraan viestintään, kuten peukkuemojin kaltainen hyväksyntää ilmaiseva painike.

Suositus 7: Perustetaan EU:n laajuinen foorumi vihapuhetta ja vihatekoja koskevien tietojen, resurssien, toimenpiteiden ja tukijärjestelmien yhdistämiseksi

Suosittellemme perustamaan EU:n ylläpitämän helppokäyttöisen ja maksuttoman alustan, joka tarjoaa pääsyn tietoaaineistoon, kuten määritelmiin, artikkeleihin, videoihin ja muihin aloitteisiin, joita vihan torjuntaan keskittyvillä organisaatioilla on. Alustan tulisi olla tyyliältään ja rakenteeltaan käyttäjäystävällinen. Se voisi myös sisältää osion, jossa kerrotaan nuorille asioista, joita he voivat kohdata arjessa, ja annetaan käytännön vinkkejä. Olisi keskityttävä toimenpiteisiin, joista uhreille on ollut hyötyä, ja käytännön neuvoihin siitä, miten uhreja voidaan tehokkaasti tukea erityisesti arjen tilanteissa, joissa saattaa esiintyä vihamielistä käyttäytymistä. Alustan kautta ihmisten tulisi myös saada yhteys muihin samankaltaisia asioita kokeneisiin ja voida tarjota tukea. Lisäksi alusta voisi sisältää ongelman määrittelyn, suositukset ja kaikki muut vihan torjuntaa yhteiskunnassa käsittelevän eurooppalaisen kansalaispaneelin laatimat asiaa koskevat materiaalit.

Vaikuttavuuden varmistamiseksi tekoälyn avulla voidaan auttaa ihmisiä luontevampaan vuorovaikutukseen ja etsimään hyödyllistä sisältöä. Sen avulla voidaan esimerkiksi antaa uhreille ja heidän tukijoilleen ohjausta ja suosituksia sekä ohjata heidät oikeisiin tuen kanaviin ja organisaatioihin. Lisäksi alusta voisi sisältää toimintoja, joiden avulla käyttäjät voisivat antaa palautetta siitä, mitkä resurssit olivat hyödyllisiä ja miten niitä voitaisiin edelleen parantaa.

Lisäksi verkkosivuston olisi kannustettava ja voimaannutettava ihmisiä pohtimaan näitä kysymyksiä kriittisesti sekä tarjottava siihen mahdollisuuksia. Sivusto ei saisi olla liian rajoittava tai omahyväinen, koska sellainen helposti karkottaa mahdolliset käyttäjät. Tämä voi olla erityisen tärkeää rikoksentekeijöille ja ihmisille, jotka suhtautuvat hyväksyvämmiin vihapuheeseen ja -viesteihin, jotta myös heitä voidaan kannustaa kriittiseen ajatteluun ja tiedonhankintaan. Sananvapauden varmistamiseksi, rakentavan keskustelun edistämiseksi, sisällön valvomiseksi ja kärjistyksen välttämiseksi sivustolla on oltava tarjolla tukea ja moderointia.

Suuret sosiaalisen median yritykset voisivat auttaa sellaisen toiminnon toteuttamisessa, joka ohjaa käyttäjät alustalle hakemaan tukea, jos he törmäävät vihamielisiksi katsomiinsa julkaisuihin. Sivustolla voisi olla suositteluohjelmia tai palkitsemisjärjestelmiä, jotka houkuttelisivat erilaisia ihmisiä.

Perustelu:

Suosituksen tavoitteena on rakentaa alusta, joka ei pyri korvaamaan muita vastaavia ideoita, vaan tarkoituksena on luoda tietokanta hyödyllisistä, saatavilla olevista resursseista. Alusta olisi näin ollen linkitettävä muiden saatavilla olevien verkkosivustojen, vihapuhetta ja -tekoja koskevien resurssien sekä viharikosten uhreille ja erityisen haavoittuville ryhmille tarkoitettujen tukikanavien kanssa, jotta se olisi mahdollisimman vaivaton ja hyödyllinen. Alustan tavoitteena on myös lisätä tietoisuutta ja edistää tietoista sitoutumista tarjolla oleviin resursseihin. Vaikka erilaisia aloitteita, resursseja ja kampanjoita on paljon, useimmat ihmiset eivät tiedä, mistä nämä tiedot ja apu löytyvät. Tilannetta helpottaisi, jos käytössä olisi yksi keskeinen alusta, jossa kaikki nämä tiedot olisivat ihmisten saatavilla. Sivustoon voisi liittyä myös valistuskampanja.

Alustalla tapahtuva ihmisten välinen vuorovaikutus (esim. chat-toiminnon kautta) voisi auttaa ihmisiä ymmärtämään tunteita, erilaisia kokemuksia ja haasteita reaaliajassa, mukavasti kotoa käsin. Tämä voisi myös antaa uhreille mahdollisuuden jakaa kokemuksiaan ja kääntyä jonkun sellaisen puoleen, joka voi helpottaa heidän oloaan ja keventää näin heidän kantamaansa taakkaa.

Yksi alustaan liittyvistä haasteista saattaa olla sen toteuttaminen niin, että sivuston rakenne on kansalaisten kannalta helposti ymmärrettävissä, käytettävissä ja navigoitavissa. Samoin on haastavaa tehdä sivustosta riittävän kiinnostava, jotta mahdollisimman moni kansalainen käy siellä vapaaehtoisesti. Me paneelissa tiedostamme haasteet, joita tällaisen verkkosivuston luomiseen kaikilla tarvittavilla kielillä liittyy, mutta katsomme silti, että se olisi kannattavaa. Jos uhrin voisivat jakaa verkkosivustolla henkilökohtaisia tarinoitaan, sivusto saattaisi herättää enemmän tunteita ja olla vaikuttavampi. Vihapuhe ja -teot ovat ilmiönä internetiä vanhempi, vaikka verkkoympäristö on kenties voimistanut sitä. Siksi koko ongelma ei ole ratkaistavissa yksittäisellä alustalla. Paneeli uskoo kuitenkin, että alusta voisi olla tehokas tapa lisätä tietoisuutta ja ymmärtämystä vihapuheen ja -tekojen yleisyydestä ja tarjota samalla ihmisille valmiuksia lieventää ja käsitellä vihaa, jota he kohtaavat sekä verkossa että sen ulkopuolella.

Suositus lyhyesti:

- Ehdotamme, että perustetaan EU:n ylläpitämä helppokäyttöinen alusta, joka toimii keskitettynä yhteispisteenä ja jolla tarjotaan tietoa, keskeisten termien määritelmiä, tietoa vihan kielteisistä vaikutuksista, käytännöllisiä ja sopivia resursseja, linkkejä muihin foorumeihin, aloitteisiin ja järjestöihin sekä yleiskatsaus eri jäsenmaissa nykyisin käytössä olevista toimista ja tukijärjestelmistä.

- Alusta olisi integroitava muiden jo käytössä olevien hankkeiden, foorumien ja verkkosivustojen kanssa, jotka keskittyvät vihantorjuntaan kansallisella ja EU:n tasolla, jotta käyttäjien olisi mahdollisimman helppoa löytää tarvitsemansa tiedot ja tuki ja jotta vältyttäisiin päällekkäisiltä toimitiltoilla.
- Sivustoa voitaisiin käyttää myös osana valistuskampanjaa ja sitä tulisi aktiivisesti mainostaa sosiaalisen median, tv-mainosten ja muiden tiedotuskanavien kautta.

Median ja politiikan rooli

Suositus 8: Perustetaan riippumaton seurantakomitea

Ehdotamme, että perustetaan riippumaton seurantakomitea, joka laatii käytännesäännöt Euroopan parlamentin jäsenille ja seuraa vihapuhetta ja väärän tiedon levittämistä. Seurantakomitean olisi koostuttava useiden alojen asiantuntijoista (esimerkiksi kansalaiset, oikeusalan asiantuntijat, psykologit, sosiologit, kansalaisjärjestöt ja politiikan asiantuntijat), joiden toimintaa kansalaiset valvovat. Laajan edustuksen varmistamiseksi kansalaiset valitaan satunnaisesti, ja valinnat tehdään soveltaen periaatteita haavoittuvien ryhmien edustuksen lisäämiseksi yhteiskunnassa. Kun komitea on perustettu, se laatii viranhaltijoihin ja viranomaisiin sovellettavat käytännesäännöt ja päättää niistä. Käytännesääntöjä voidaan muuttaa. Seurantakomitea käyttää käytännesääntöjä tietojen keräämiseen, täytäntöönpanon seurantaan ja vihapuheen tunnistamista ja torjuntaa koskevien lisäohjeiden laatimiseen. Seurantakomitealla on myös virallinen yhteyspiste, jota muut EU:n kansalaiset voivat käyttää ilmoittaakseen poliitikkojen rikkomuksista ja vihapuheesta. Jäsenkierto takaa komitean moniarvoisuuden. Komitea pyrkii rehellisyyteen noudattamalla tiukkoja sääntöjä jäseniinsä liittyvien eturistiriitojen osalta.

Perustelu:

Seurantakomitea, joka seuraa, valvoo ja kehittää vihapuheen vastaisten käytännesääntöjen täytäntöönpanoa, on välttämätön yksilöiden ja yhteisöjen suojelemiseksi vihapuheen haitallisilta vaikutuksilta erityisesti viranhaltijoiden ja viranomaisten taholta. Kehittämällä kattavat käytännesäännöt, jotka perustuvat oikeusalan asiantuntijoiden, psykologien, sosiologien, kansalaisten ja muiden näkemyksiin, komitea voi asettaa selkeitä ohjeita ja odotuksia käyttäytymiselle. Tällainen komitea on elintärkeä toimielimiin ja edustajiin kohdistuvan luottamuksen palauttamiseksi ja edistämiseksi. Luottamuksellista käyttäytymistä koskevien käytännesääntöjen täytäntöönpano ja valvonta lisäävät toiminnan avoimuutta. Komitea toimii itsenäisesti, avoimesti ja kansalaisten valvonnassa, mikä lisää sen legitimitettiä. Jotta komitea olisi tehokas, sillä on oltava hyvin koottu, monialainen tiimi, joka edustaa erilaisia näkökulmia ja haavoittuvia ryhmiä.

Suositus lyhyesti:

- Perustetaan riippumaton seurantakomitea, jonka tehtävänä on luoda EU:n viranhaltijoita varten vihapuhetta ja väärää tietoa koskevat käytännesäännöt ja valvoa niiden noudattamista.
- Komiteaan kuuluu useiden alojen asiantuntijoita ja satunnaisesti valittuja kansalaisia, jotta varmistetaan haavoittuvien ryhmien edustus.

- Komitea seuraa käytännesääntöjen täytäntöönpanoa, kerää tietoa ja käsittelee ilmoituksia poliitikkojen vihapuheesta.

Kansalaisvalvonta ja jäsenkierto takaavat komitean rehellisyyden, avoimuuden ja legitimitetin.

Suositus 9: Luotettavuus, faktat ja avoimuus: Tiedotuksen rahoituksen tarkastaminen ja selkeyttäminen

Suosittelimme, että tiedotusvälineitä vaaditaan tekemään yhteistyötä riippumattomien faktantarkistusorganisaatioiden kanssa, kertomaan avoimesti rahoituslähteistään, kannustamaan kansalaisia tarkistamaan saamansa tiedot ja rajoittamaan mediayleisön poliittista vaikutusvaltaa seuraavin toimin:

- Vahvistetaan tiukat tiedon todentamista ja varmentamista koskevat menettelyt, jotka koskevat kaupallisessa tarkoituksessa toimivia ja/tai julkisia varoja käyttäviä (esim. oikeudellisen asemansa ilmaisemiseen) henkilöitä, yhdistyksiä ja yrityksiä.
- Lisätään lähteiden monimuotoisuutta siten, että riippumattomat tiedotusvälineet julkaisevat sertifiointitutkimusten rahoitustiedot ja tiedon levittämisen edunsaajat.
- Käynnistetään kampanjoita, joilla lisätään kansalaisten tietoisuutta tietojen todentamisen merkityksestä.
- Rajoitetaan yhden henkilön tai yrityksen hallinnassa olevien tiedotusvälineiden määrää (radio, televisio, sosiaalisen median alustat, sanomalehdet jne.).
- Black Box -työkalun* on oltava helposti yleisön saatavilla, ja sen on oltava pakollinen henkilöille tai yrityksille, jotka toimivat kaupallisessa tarkoituksessa tai kolmannen osapuolen rahoittamina. Näille henkilöille tai yrityksille määrätään liikevaihtoon perustuvia seuraamuksia, jos valeuutisia/vihapuhetta levitetään vapaaehtoisesti.

Perustelu:

Väärän tiedon leviäminen ruokkii jakautumista ja vihaa yhteiskunnassamme. Takaamalla, että riippumattomat elimet tarkistavat tiedot, ja rahoittamalla riippumattomia tiedotusvälineitä voimme vähentää väärinkäsityksiä ja manipulointia. Tiedon levittämisestä hyötyvien tiedotusvälineiden rahoituslähteiden avoimuus vahvistaa kansalaisten luottamusta tiedotusvälineisiin. Lisäksi kansalaisten kannustaminen suhtautumaan uteliaammin ja kriittisemmin saamaansa tietoon on väriien tietojen näkökulmasta olennaisen tärkeää, jotta yhteiskuntamme kehittyä tiedostavammaksi ja häiriönsietokykyisemmäksi. Näillä lähestymistavoilla edistetään yhtenäisempää yhteiskuntaa ja varmistetaan tiedotusvälineiden moninaisuus.

* *Black Box ja Mediapart Ranskassa: lähteiden läpinäkyvyys, todentamisprosessi, tutkimusmenetelmät, kontekstit ja rajat, tiedotusvälineiden omistussuhteet ja rahoitus.*

Suositus lyhyesti:

- Sisällytetään kaikki tiedotusvälineiden avoimuuden kannalta tarpeelliset tiedot.
- Tuetaan riippumattomien tiedotusvälineiden rahoitusta tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistämiseksi.
- Rajoitetaan tiedotusvälineiden keskitettyä omistajuutta.

Suositus 10: Eurooppa kohtaa sinut: Kansalaisia osallistava media

Suosittellemme, että kansalaisten osallistumista laajennetaan mediasisältöjen legitimoimiseksi ja yhteisen vastavuoroisuuden ja kunnioituksen kulttuurin edistämiseksi ja siten vihan kitkemiseksi. Osallistuminen perustuu kolmeen toisiaan täydentävään kanavaan:

1. Osallistava media, jossa kansalaiset osallistuvat toimituksellisiin valintoihin. Järjestelmä perustuu nykyisiin verkostoihin ja sekä julkisiin että yksityisiin yrityksiin, joita kannustetaan julkaisemaan laadukasta tietoa uuden rahoituksen turvin. Paikalliset kanavat ovat erityisen tärkeitä, koska ne ovat lähimpänä kansalaisia, samoin kuin kansalaispaneelit paikallisella ja kansallisella tasolla, jotta kansalaisten prioriteetteja voidaan ymmärtää.
2. Luodaan sosiaalisen median kanavan muodossa keskustelufoorumi, johon kuuluu avoimuussäännöillä suojattu osallistava ja käyttäjäystävällinen sovellus.
3. Rakennetaan verkkopohjainen, yhteistyöhön perustuva arkisto, johon tallennetaan laadukkaita uutisia ja keskusteluja, jotta kansalaiset voivat rakentaa yhteistä historiaa nuorten koulutusta varten ja edistääkseen EU:n tulevaisuuden kannalta keskeisiä aiheita.

Järjestelmä välittää yhteisessä peruskirjassa määritellyjä EU:n arvoja vihapuhetta vastaan. Oikeusasiamiehen tehtäviä hoitava elin ja eettinen komitea suodattavat sisältöä sen varmistamiseksi, että se on arvojen mukaista. On myös harkittava mahdollisuutta käyttää tekoälyä. Järjestelmän täytäntöönpanoa valvoo kansalaisten joukosta valittu komitea, joka varmistaa, etteivät taloudelliset tai ideologiset edut määrää toimituksellisia valintoja.

Perustelu:

Suositus on tärkeä, koska se koskee suoraan kansalaisia ja legitimoii siten myös EU:n toimielimiä suoran demokratian kautta. Sen avulla kansalaiset voivat saada tietoa haluamistaan aiheista ilman, että heihin pyritään vaikuttamaan poliittisesti esimerkiksi siten, että yritetään saada heidät olemaan samaa mieltä maan hallituksen kanssa. Erityistä huomiota kiinnitetään nuoriin ottamalla huomioon myös viestintävälineet, jotka ovat heille perinteisiä televisiokanavia tärkeämpiä. Vastaavasti myös lapsille voidaan räätälöidä sisältöä, kuten ikätasoista opetusta ja pelejä. Mielestämme tämä järjestelmä on tärkeä disinformaation ja vihapuheen torjumiseksi, sillä kyseessä on media-alusta, joka ei välitä vihamielisiä viestejä. Koska riskinä on, että järjestelmää ei käytetä, sen houkuttelevuus ja kiinnostavuus on varmistettava riittävällä rahoituksella.

Suositus lyhyesti:

- Kansalaisten osallistumisen laajentaminen vihapuheen torjumiseksi tiedotusvälineiden avulla.
- Lähestymistapa käsittää kolme kulmakiveä: tiedotusvälineet, sosiaalisen median kanava ja yhteistoiminnallinen arkisto verkossa.

Seuranta ja suodattaminen tapahtuvat hyödyntäen monenvälistä lähestymistapaa, johon kuuluvat oikeusasiamieselin, eettinen komitea ja kansalaisvalvontakomitea.

Digitaalisuus ja teknologia

Suositus 11: Puhkaistaan kupla: Monipuolisten näkökulmien edistäminen sosiaalisessa mediassa

Verkossa tapahtuvan radikalisoitumisen torjumiseksi suosittelemme, että sosiaalisen median alustat velvoitetaan monipuolistamaan käyttäjille näytettävää sisältöä. Algoritmit luovat usein samanmielisten kuplia, jotka työntävät esiin vääristynyttä sisältöä ja johtavat käyttäjät kapeisiin kaninkoloihin. Säättämällä algoritmeja tuomaan esiin laajempia näkökulmia voimme estää minkä tahansa yksittäisen näkökulman valta-aseman ja edistää tasapainoisempaa ymmärrystä eri aiheista.

Miten? Ratkaisumme varmistaa, että kun käyttäjät katselevat ääriilikkeiden luomaa sisältöä, algoritmi nostaa sen jälkeen esiin vastakkaisia näkemyksiä edustavaa sisältöä. Tällä lähestymistavalla johdatetaan käyttäjiä näkemään vivahteikkaampia ja kokonaisvaltaisempia kertomuksia ja rikotaan tehokkaasti sisältökuplia, jotka tällä hetkellä eristävät heitä toisistaan.

Tämä strategia vähentää radikalisoitumisen riskiä ja edistää kriittistä ajattelua ja empatiaa altistamalla käyttäjät erilaisille mielipiteille. Muutoksen toteuttaminen muokkaa sosiaalisesta mediasta informatiivisemmän ja tasapainoisemman tilan, jolloin verkkoympäristöstä tulee terveellisempiä kaikille.

Perustelu:

Kehitetään kriittistä ajattelua: Käyttäjien altistaminen erilaisille näkökulmille edistää kriittistä ajattelua ja kannustaa yksilöitä arvioimaan tietoa perusteellisemmin, mikä vähentää alttiutta radikaaleille ideologioille.

Vähennetään polarisoitumista: Hajottamalla samanmielisten kuplia ratkaisu voi vähentää yhteiskunnallista polarisaatiota ja edistää vuoropuhelua ja ymmärrystä eri ryhmien välillä.

Lisätään kansalaisten tietoisuutta: Tasapainoisemmalla tiedonsaannilla varmistetaan, että kansalaiset ovat paremmin perillä erilaisista asioista, mikä johtaa vivahteikkaampaan keskusteluun ja harkitumpaan päätöksentekoon.

Edistetään mielenterveyttä: Monipuolinen sisältö voi vähentää ahdistusta ja stressiä, jotka aiheutuvat altistumisesta toistuvalla ja mahdollisesti haitallisella tiedolla.

Edistetään demokratiaa: Yhteiskunnalla, joka on alttiina moninaisille näkökulmille, on paremmat valmiudet toteuttaa demokraattisia prosesseja, mikä edistää terveempää ja kestävämpää demokratiaa.

Suosituksen täytäntöönpano tekee sosiaalisesta mediasta koulutuksen ja rakentavan keskustelun foorumin, joka johtaa lopulta tietoisempaan, yhtenäisempään ja empaattisempaan yhteiskuntaan.

Suositus lyhyesti:

- Monipuolistetaan sisältöä: Velvoitetaan sosiaalisen median alustat mukauttamaan algoritmeja siten, että ne nostavat esiin laajempia näkökulmia samanmielisten kuplia ja vääristynyttä sisältöä vastaan.
- Tasapainotetaan näkökulmia: Varmistetaan, että ääriilikkeiden tuottaman sisällön katselu käynnistää algoritmin, joka nostaa esiin vastakkaisia näkökulmia, mikä edistää vivahteikkaampaa ymmärrystä.
- Vähennetään radikalisoitumista: Strategialla vähennetään radikalisoitumisen riskiä altistamalla käyttäjät erilaisille mielipiteille ja edistämällä kriittistä ajattelua ja empatiaa.

Luodaan terveempi verkkoympäristö: Näiden muutosten toteuttaminen luo entistä informatiivisemmän, tasapainoisemman ja terveemmän verkkoympäristön kaikille käyttäjille.

Suositus 12: Verkon anonymiteetin sääntely vihan torjumiseksi

Suosittellemme, että anonymiteettia verkossa säännellään, jotta viranomaiset voivat paremmin seurata vihapuheeseen syyllistyneitä, tutkia heidän tekojaan ja saattaa heidät vastuuseen.

Suosittellemme siksi seuraavia uudistuksia:

- EU ja jäsenmaat valvovat nykyisten ja tulevien asetusten ja säädösten soveltamista.
- Perustetaan kuhunkin jäsenmaahan henkilöllisyyden todentamisjärjestelmä, jossa valtion hallinnoiman portaalin kautta kerätään henkilön tunnistamiseksi tarvittavat vähimmäistiedot. Tämä olisi asteittain yhdenmukaistettava EU:n jäsenmaiden tasolla.
- Edellytetään, että tärkeimmät sosiaalisen median alustat tekevät parempaa yhteistyötä EU:n ja kansallisten viranomaisten kanssa nykyisen ja tulevan lainsäädännön soveltamiseksi ja henkilöllisyyden todentamisjärjestelmän käyttöönottamiseksi.
- Lisätään verkossa toimivien käyttäjien tietoisuutta heidän vastuustaan sisällön julkaisemisessa uudella eurooppalaisella käytäntösäännöstöllä, joka pannaan täytäntöön tärkeimmillä sosiaalisen median alustoilla sekä julkisyhteisöjen, koulujen ja yhteisöryhmien kautta.

Perustelu:

Suositus on tärkeä, koska vihapuhe lisääntyy dramaattisesti erityisesti verkossa. Anonymiteetin sääntely tekisi verkkovihaan syyllistyneistä tekijöistä helpommin tunnistettavia ja vastuuvollisia.

Anonymiteettia on kuitenkin suojeltava sananvapautta koskevien nykyisten käsitysten perusteella niin, että vapaa näkemysten ja mielipiteiden vaihto verkossa taataan.

Suositus lyhyesti:

- Toteutetaan vastuuvollisuus verkossa.
- Tehostetaan sääntelyä ja lainsäädäntöä.
- Otetaan käyttöön eurooppalainen henkilöllisyyden todentamisjärjestelmä.
- Lisätään tietoisuutta vihapuheen seurauksista.

Suositus 13: EU:n ”surffauskortti” turvallista verkon käyttöä varten

Suosittellemme turvalliseen verkon käyttöön liittyvän todistuksen, eräänlaisen EU:n ”surffauskortin”, käyttöönottoa yli 8-vuotiaille lapsille. Kortti olisi mukautettuna versiona saatavilla myös vanhemmille ikäryhmille. Kortin avulla lapset saavat tarvittavat taidot itsenäiseen ja turvalliseen verkossa liikkumiseen sekä vihasisällön käsittelemiseen. Kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kouluissa järjestämässä koulutuksessa lapset oppisivat ikätasoisesti muun muassa seuraavat asiat:

- Miten tunnistan vihasisällön ja reagoin siihen?
- Miten varon levittämästä (tietämättäni) vihasisältöä itse?
- Kenen puoleen voin kääntyä, jos joudun vihan uhriksi?
- Missä ovat yksityisyyden rajat?

Koulutusten tulee olla hauskoja ja ikätasoisia. Kouluttajia (kuten kansalaisjärjestöjä) olisi tuettava EU:n ja jäsenmaiden asianmukaisella ja tarpeellisella rahoituksella. Kouluttajien käyttöön olisi myös annettava yhteiset terminologiaa koskevat standardit. Kun lapset ovat suorittaneet koulutuksen, he saavat turvalliseen verkkokäyttöön liittyvän EU:n ”surffauskortin”. Kansallisella tasolla vanhemmat ja opettajat olisi otettava mukaan edistämään (vapaaehtoisen) kortin käyttöönottoa, kun taas EU:n tasolla turvalliseen verkkokäyttöön liittyvän kortin edistäminen olisi pakollista kaikissa jäsenmaissa. Lisäksi olisi selvitettävä, voitaisiinko pääsy tiettyyn internetissä olevaan sisältöön kytkeä kortin hankintaan. Kortin saaneilla lapsilla olisi myös oltava mahdollisuus verkostoitua verkossa muiden lasten kanssa kaikkialla EU:ssa.

Perustelu:

Mielestämme ajatus on tehokas, koska erityisesti nuoremmat lapset olisivat ylpeitä kortista (samaan tapaan kuin esimerkiksi polkupyöräkortista). Kortti helpottaa myös vanhempien tehtävää, sillä heillä ei useinkaan ole tarvittavia keinoja, joilla ohjata lapsia käyttämään verkkoa turvallisesti. Vanhemmat voivat myös edellyttää lapsiltaan kortin suorittamista (esimerkiksi tietyn verkkopelin ehtona). Turvalliseen verkkokäyttöön liittyvän EU:n kortin käyttöönotolla lisätään matalan kynnyksen kulttuurienvälistä vaihtoa lasten välillä Euroopassa, mikä puolestaan edistää suvaitsevaisuutta ja empatiaa.

Suositus lyhyesti:

- Otetaan käyttöön yli 8-vuotiaille lapsille tarkoitettu turvalliseen verkkokäyttöön liittyvä EU:n ”surffauskortti”, johon liittyy kansalaisjärjestöjen järjestämiä kursseja verkon turvallisuudesta ja vihasisällön käsittelystä.
- Varmistetaan EU:n rahoitus ja kouluttajia koskevat yhteiset standardit ja otetaan vanhemmat ja opettajat mukaan edistämään kortin käyttöönottoa.
- Kortti myönnetään koulutuksen suorittamisen jälkeen, ja se voidaan asettaa ehdoksi pääsulle tiettyyn verkkosisältöön.
- Edistetään kulttuurienvälistä vaihtoa ja verkostoitumista lasten keskuudessa kaikkialla EU:ssa ja edistetään suvaitsevaisuutta ja empatiaa.

Suositus 14: Moderointi tekoälyllä: Sosiaalisen median suojaaminen vihapuheelta

Suosittelimme, että kehitetään tekoälytyökalu laittoman vihapuheen tunnistamiseksi sosiaalisen median alustoilla ja EU:n normien noudattamisen varmistamiseksi. Työkalu toimii seuraavasti:

Tunnistaminen ja merkitseminen:

- Työkalu tunnistaa vihapuheen EU:n laittoman vihapuheen määritelmän pohjalta.
- Työkalu merkitsee julkaisut mahdolliseksi vihapuheeksi ja ilmoittaa tästä tekijälle.
- Ihmismoderaattori tarkistaa merkityt julkaisut 24 tunnin kuluessa.
- Sananvapauden piiriin kuuluvat julkaisut vapautetaan.
- Laitonta vihapuhetta sisältävät julkaisut välitetään viranomaisille syytteesenpanoa varten ja poistetaan sen jälkeen.

Julkaisua edeltävä tunnistaminen:

- Työkalu tunnistaa vihapuheen ennen sisällön julkaisua.

- Työkalu ilmoittaa tekijöille, jos heidän julkaisuissaan vaikuttaa olevan laitonta vihapuhetta.
- Työkalu tarjoaa tekijöille mahdollisuuden muuttaa julkaisua tai lähettää sen sellaisenaan.
- Jos sisältö julkaistaan, siinä pysyy varoitus vihapuheen julkaisemisen laillisuudesta ja seurauksista, kunnes ihminen on tarkistanut sen.

Työkalun pakollinen käyttöönotto sosiaalisessa mediassa parantaa verkkoturvallisuutta, suojelee syrjäytyneitä yhteisöjä ja varmistaa vihapuhetta koskevien säännösten noudattamisen ja edistää kunnioittavampaa digitaalista ympäristöä.

Perustelu:

Suojelun parantuminen. Tekoälytyökalu tarjoaa vankan suojan syrjäytyneille ryhmille tunnistamalla ja ehkäisemällä vihapuhetta, ennen kuin se aiheuttaa vahinkoa. Tunnistamalla ja poistamalla laittoman sisällön nopeasti luodaan turvallisempi verkkoympäristö.

Tehokkuus ja tarkkuus. Yhdistelmällä, jossa tekoäly tunnistaa ja ihminen tarkistaa, varmistetaan, että vihapuhe tunnistetaan erittäin tarkasti sananvapautta kunnioittaen. Tarkistusprosessi, joka tapahtuu 24 tunnin sisällä, on sekä nopea että huolellinen ja ehkäisee haitallisen sisällön leviämistä.

Vastuuvollisuus: Työkalulla edistetään vastuuvollisuutta ja tietoisuutta ilmoittamalla sisällöntuottajille mahdollisesta vihapuheesta ja sen oikeudellisista vaikutuksista. Käyttäjää valistetaan siitä, mikä on laitonta vihapuhetta, ja näin kannustetaan huomaavaisempaan ja kunnioittavampaan viestintään.

Ehkäiseviä toimenpiteitä: Julkaisua edeltävän tunnistamisen avulla käyttäjät voivat muuttaa mahdollisesti haitallista sisältöä ennen sen julkaisua. Tämä ennakoiva lähestymistapa auttaa ehkäisemään vihapuheen leviämistä, vähentämään seuraamuksia ja vaalimaan kunnioittavaa kulttuuria.

Lainsäädännön noudattaminen: Sen varmistaminen, että sosiaalisen median alustat noudattavat EU:n vihapuheeseen liittyvää lainsäädäntöä, luo yhtenäisen menettelyn koko digitaaliseen toimintaympäristöön. Yhdenmukaistaminen selkeyttää täytäntöönpanoa ja vahvistaa verkossa esiintyvän vihapuheen vastaista oikeudellista kehystä.

Myönteinen sosiaalinen muutos: Työkalun käyttöönotto edistää osallistavampaa ja kunnioittavampaa yhteiskuntaa. Ehkäisemällä vihapuheen leviämistä edistetään monimuotoisia ääniä ja näkökulmia, joilla vahvistetaan sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja keskinäistä ymmärrystä.

Yleisesti ottaen tämä tekoälyyn perustuva työkalu on merkittävä askel kohti turvallisempaa ja kunnioittavampaa verkkoympäristöä, jossa digitaalinen vuorovaikutus sovitetaan yhteen osallisuuden ja ihmisarvon kanssa.

Suositus lyhyesti:

- Kehitetään työkalu, joka tunnistaa laittoman vihapuheen sosiaalisen median alustoilla ja jossa on seuraavat toiminnot:
- Mahdollisen vihapuheen tunnistaminen ja merkitseminen EU:n normien mukaisesti, tiedottaminen tekijöille ja sisällön toimittaminen ihmisen tarkistettavaksi. Laiton sisältö poistetaan ja siitä ilmoitetaan. Sananvapauden piiriin kuuluva sisältö vapautetaan.

- Sisältö tarkistetaan ennen julkaisua, mahdollisesta laittomasta vihapuheesta ilmoitetaan tekijöille ja sallitaan näiden tehdä muutoksia. Merkitty sisältö tarkistetaan, ja siitä annetaan laillinen varoitus.

Koulutus

Suositus 15: Kansalaispaneelien innoittaman keskustelukulttuurin levittäminen kouluissa

Suosittelimme minikeskustelujen järjestämistä koulussa, kuten koulupäivän aikana järjestettävä ”minikansalaispaneeli”. Tehokkain tapa saada lapset keskustelemaan (muualla kuin kansalaistaidon tunnilla) on toteuttaa keskustelu turvallisessa ympäristössä ja kouluttavan yhteisön, kuten ohjaajien, avustajien ja opettajien, tukemana. Esimerkiksi keskustelu kouluruoasta eri uskontojen ruokailutottumukset huomioiden on keino luoda keskustelua konkreettisista aiheista, jotka vaikuttavat lapsiin päivittäin, ja hyödyntää koulussa työskentelevien ihmisten, kuten ruokalan henkilökunnan ja kokkien, asiantuntemusta. Eri taustoista tulevia henkilöitä, jotka eivät ole suoraan yhteydessä opetusalaan (kuten poliisi), voidaan myös kutsua kertomaan työstään lapsille. Keskusteluja suunniteltaessa on kuultava lapsia ja selvitettävä aiheet, joista he haluaisivat lisää tietoa. Lapset voivat keskustella mistä tahansa aiheesta, kunhan se on mukautettu vastaamaan heidän ikätasoaan ja kypsyyttään. Ystävyyskoulut voisivat olla tehokas ja mielekäs tapa jakaa kokemuksia ja keskustelukulttuuria koko Euroopan unionin alueella. Esimerkiksi kouluvaihtojen aikana keskusteluun osallistuneet koulujen edustajat voisivat matkustaa ja jakaa kokemuksiaan ja näkemyksiään muiden Euroopan maiden koulujen edustajien kanssa. Näiden keskustelujen tuloksia voitaisiin hyödyntää lasten kansalaisfoorumien yhteydessä.

Perustelu:

Nuoret ovat ennakkoluulottomampia ja kykenevät hyväksymään erilaisia näkökulmia, mikä on keskeinen tekijä vihan torjunnassa. Siksi lasten on saatava opetusta kansalaiskulttuurista ja kansalaisvaikuttamisesta koulussa (6–16 vuoden iässä). Tähän voidaan käyttää koulussa järjestettyjä ”paneeleita”. Osallistumiskulttuuri ja keskusteluissa kehittyneet taidot voivat olla hyödyllisiä koko heidän elämänsä ajan. Tehokasta voi olla myös ystävyyskoulutoiminta, koska se ei vaikuta laajasti jäsenmaiden opetusohjelmiin, vaan sen kautta toteutetaan yhteinen aloite, jolla eurooppalaisten lasten keskuudessa pyritään lisäämään kriittistä ajattelua ja ymmärrystä.

Suositus lyhyesti:

- Nuoret ovat ennakkoluulottomampia ja kykenevät hyväksymään erilaisia näkökulmia
- Lasten tulisi kokeilla kansalaisvaikuttamista ja koulussa käytävää keskustelua (6–16 vuoden iässä).

Ystävyyskoulutoiminnalla voidaan edistää kokemusten jakamista Euroopan tasolla, tutustumista muihin kulttuureihin sekä erilaisten ajattelutapojen ymmärtämistä.

Suositus 16: Vahvistetaan lasten ja nuorten sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja vihan ehkäisemiseksi

Pyydämme toteuttamaan lyhyen ja keskipitkän aikavälin toimenpiteitä lasten emotionaalisten ja sosiaalisten taitojen vahvistamiseksi. Tätä varten suosittelemme, että parannetaan koulujen oppimisympäristöä ja tarjotaan kouluissa ja lähiympäristössä esimerkiksi teatteria, taidetta, väkivallatonta viestintää ja kansalaiskasvatusta kriittisen ajattelun, empatian ja tunnetaitojen opettamiseksi. Pyydämme myös toteuttamaan pikapuoliin lisää ja parempaa tutkimusta niiden toimien vaikutuksista, joita ehdotamme vihan ehkäisemiseksi. Lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä pyydämme, että ERASMUS+:n, CERV:n tai EU:n rakennerahastoista rahoitettujen ohjelmien kaltaisia ohjelmia kohdennetaan uudelleen tukemaan vihapuhetta ja -tekoja ehkäiseviä toimia kouluissa ja lähiympäristössä. Euroopan komission olisi oltava aktiivinen näiden painopisteiden määrittelyssä ja tiedotettava niistä laajalti (esim. antamalla suosituksia jäsenmaille ja esittämällä hanke-ehdotuspyyntöjä) sekä tehtävä yhteistyötä Unescon ja Euroopan neuvoston kanssa niiden vastaavien ohjelmien synkronoimiseksi. Koulut, opettajat ja paikalliset toimijat voisivat sitten käyttää näitä varoja toimien toteuttamiseen. Osallisuuden lisäämiseksi toiminnan tulisi olla maksutonta kaikille. Pyydämme, että asiaa arvioidaan huolellisesti noin viiden vuoden kuluttua, jotta voidaan tarvittaessa muuttaa painopisteitä ja arvioida, onko toimilla ollut vaikutusta. Tämä voisi lisätä EU:n valmiuksia torjua vihapuhetta ja -tekoja kouluissa.

Perustelu:

Nykyinen koulutusjärjestelmä ei ota emotionaalisia ja sosiaalisia taitoja riittävästi huomioon. Myös kouluissa esiintyy vihapuhetta ja -tekoja. Lapsia ei tällä hetkellä kasvateta aikuisiksi, jotka ovat tietoisia tunteistaan. Koulu on paikka, jossa kaikki lapset käyvät ja oppivat elämään yhdessä. Hyvän oppimisympäristön luominen on paras tapa ehkäistä vihaa. Itseen ja toisiin tutustuminen mahdollistaa paremman kriittisen ja itsekriittisen ajattelun ja suvaitsevaisuuden. Teatterin, tanssin ja väkivallattoman viestinnän kaltaiset aktiviteetit ovat hyviä tapoja hankkia näitä taitoja.

Suositus lyhyesti:

Yksi ratkaisu vihan ehkäisemiseksi yhteiskunnassa on koulujen oppimisympäristön parantaminen ja esimerkiksi teatterin, taiteen, väkivallattoman viestinnän ja kansalaiskasvatuksen tarjoaminen kouluissa ja niiden ympäristössä.

Näin lapset voivat oppia ja kehittää emotionaalisia ja sosiaalisia taitojaan sekä parantaa keskinäistä ymmärrystään ja vähentää vihapuhetta ja -tekoja yhteiskunnassa.

Suositus 17: Väkivallattoman viestinnän koulutus jokaiselle sukupolvelle

Suosittelemme seuraavia toimia: Lyhyen aikavälin toimenpiteinä laaditaan väkivallattoman viestinnän suuntaviivat (jotka perustuvat esimerkiksi käsikirjaan ”From Hate Speech to Non-Violent Communication”), jotka on räätälöity nuorten ja aikuisten koulutusmateriaaliksi.

- Keskipitkän aikavälin toimenpiteinä jäsenmaat laativat väkivallattoman viestinnän koulutusta, jota tarjotaan aikuisille osana työttömyysetuuksia.
- Keskipitkän aikavälin toimenpiteinä jäsenmaat laativat koulutusmateriaalia työssäkäyville.
- Lyhyen aikavälin toimenpiteinä EU laatii videoita mediasisältöön liittyvistä kolmesta käsitteestä (SUVAITSEVAISUUS – YSTÄVÄLLISYYS – ANTEEKSIANTO).
- Keskipitkän aikavälin toimenpiteinä koulut tarjoavat väkivallattoman viestinnän koulutusta vanhemmille (esim. kouluissa).

- Keskipitkän ja pitkän aikavälin toimenä EU käyttää muokattuja materiaaleja (esim. koulutuksissa ja kokeissa): Väkivallattoman viestinnän olisi oltava oletusarvoisesti osa kaikkea kielenkäyttöä.
- Pitkän aikavälin toimenä jäsenmaat ottavat väkivallattoman viestinnän menetelmät osaksi vankien sopeuttamisohjelmia.

Perustelu:

Viestintä on yksi tärkeimmistä tekijöistä sille, että tulemme ymmärretyksi elämässä, mutta sitä ei juuri opeteta. Jos sitä aletaan opettaa, ihmisten väliset ristiriidat vähenevät huomattavasti. Siihen kuuluu tietoisuus omista tunteista, itsetutkiskelu ja myötätunto muita kohtaan. Jos tämä toteutettaisiin, Euroopassa olisi paljon vähemmän vihapuhetta- ja tekoja. Olemme nyt vihapuheen ja -tekojen huipulla, ja tämän jälkeen meidän pitäisi nähdä sen vähenevän. Viestinnän parantaminen johtaa parempaan yhteistyöhön, mikä johtaisi yhtenäisempään Eurooppaan.

Suositus lyhyesti:

- Välitetään yhteiskunnan jäsenille suorilla ja epäsuorilla koulutustoimilla seuraavat käsitteet: SUVAITSEVAISUUS – YSTÄVÄLLISYYS – ANTEEKSIANTO.
- Levitetään tietoisuutta väkivallattomasta viestinnästä ja noudatetaan sitä kaikenikäisten ihmisten parissa, nuorista aikuisiin ja myös vanhempiin.
- Käytetään voimassa olevia YK:n ohjeita ja räätälöidään niitä koulutusmateriaaliksi.
- EU laatii ilmaisia koulutusmateriaaleja aikuisille (sekä työ- että koulutusympäristöihin).
- Luodaan tietoisuutta lisäävää sisältöä tiedotusvälineille ja levitetään sanaa tästä menetelmästä.
- Tehdään väkivallattomasta viestinnästä osa virallista viestintää ja sisäänrakennettu tapa kommunikoida kansalaisten kanssa.

Kansalaisten osallistuminen ja sosiaalinen osallisuus

Suositus 18: Eurooppalaisten kansalaispaneelien luominen nuorille (16–25-vuotiaat) vihan torjumiseksi

Nuorten eurooppalaisissa kansalaispaneeleissa olisi sovellettava satunnaisvalintaa samaan tapaan kuin nykyisissä eurooppalaisissa kansalaispaneeleissa, koska tällöin eri ryhmät ovat hyvin edustettuina. Paneeleissa olisi käsiteltävä aiheita, jotka liittyvät nuorten haasteisiin ja mahdollisuuksiin (kiusaaminen, suvaitsevaisuus, kunnioitus, stereotypiat ja sosiaalinen osallisuus). Paneeleissa nuoret olisivat asiantuntijoita, jotka syventävät ymmärrystä keskeisissä kysymyksissä ja tuovat nuorten ääntä kuuluviin EU:n tasolla. Esimerkiksi syrjinnän vastaisissa tai maahanmuuttajien kotouttamista edistävissä järjestöissä mukana olevat nuoret voisivat toimia nuorisopaneelin asiantuntijoina ja voimavarana. Paneeleja olisi edistettävä kansalaisvaikuttamisen foorumilla (jota on suunniteltava uudelleen, muutettava vuorovaikutteisemmaksi, nuorten makuun soveltuvammaksi ja tuotava paremmin esiin).

Perustelu:

Nuoret eivät useinkaan ole kiinnostuneita politiikasta ja yhä harvempi äänestää. Heidän poliittiset edustajansa (joko kansallisella tai Euroopan tasolla) ovat siis vanhempien ihmisten valitsemia. Jotta nuoret voisivat tutustua poliittiseen keskusteluun ja siihen, mitä Euroopan unioni tekee, osallistuminen tämänkaltaiseen eurooppalaiseen kansalaispaneeliin voisi olla mielenkiintoinen tapa, jolla saavutetaan myös pysyvämpää sitoutumista. Euroopan taso on ratkaisevan tärkeä, koska monissa jäsenmaissa käsitys Euroopan unionista on yhtä kuin Brysselissä tehtävät päätökset. Bryssel nähdään ”pomona, joka päättää kaikki säännöt”. Kansalaispaneelin kokeileminen voisi antaa nuorille mahdollisuuden tuntea olevansa lähempänä Eurooppaa ja muita nuoria eurooppalaisia. Koska nuoret ovat vihapuheen ja -tekojen tärkeimpiä uhreja, on ratkaisevan tärkeää keskittyä heihin.

Suositus lyhyesti:

Suosittelimme, että perustetaan nuorille suunnattuja Euroopan laajuisia paneeleja, joissa käsitellään vihapuheen ja -tekojen vastaisia kysymyksiä.

Paneeleilla on kaksi tavoitetta: torjua nuorten epäluottamusta poliitikkoja kohtaan ja nähdä nuoret osana eri ongelmien ratkaisua.

Suositus 19: Kehitetään vapaaehtoistoimintaa paikallisissa aikuisyhteisöissä

Vapaaehtoistoimintaan osallistumiseen on varattava aikaa esimerkiksi myöntämällä palkallista vapaata nimenomaan kansalaistoimintaa varten. Itsenäisiä ammatinharjoittajia ei saa unohtaa. Taloudelliset hyödyt voisivat olla suuri motivaattori kansalaistoiminnan lisäämiseksi eri ryhmien keskuudessa (esim. verovähennykset). Paikallisten aloitteiden merkitystä olisi myös edistettävä EU:n tasolla: EU voisi kannustaa ja tukea paikallisia aloitteita ympäri Eurooppaa tarjoamalla kokemusta ja taloudellista tukea. Vapaaehtoistyö olisi kestoltaan lyhyempi kuin palkansaajien tai itsenäisten ammatinharjoittajien Erasmus-ohjelma (esimerkiksi viikko).

Perustelu:

Vihapuheen ja -tekojen torjumiseksi paikallinen taso on erittäin tärkeä, ja paikallisyhteisöt ovat arvokas tuki sosiaalisen yhteenkuuluvuuden rakentamisessa. Mahdollisuuksia vapaaehtoistoimintaan esimerkiksi kotoutumista edistävissä yhdistyksissä tulisi olla tarjolla kaikenikäisille. Euroopan unioni voisi tukea paikallisen tason aloitteita vihapuheen ja -tekojen torjumiseksi ja mahdollistaa kokemusten vaihdon eri paikallisten toimijoiden välillä.

Suositus lyhyesti:

- Vapaaehtoisen kansalaistoiminnan olisi oltava kaikkien saatavilla taloudellisista tai ammatillisista olosuhteista riippumatta.
- Yritysten on annettava työntekijöilleen mahdollisuus kokeilla eurooppalaisia vapaaehtoisjärjestelmiä (EU:n tuen turvin).
- Vapaaehtoistyötä ja hankittuja taitoja tulee arvostaa.

Suositus 20: Elämän tarkoitus takaisin

Suosittelimme, että EU kannustaa luomaan yhteisöllisiä tiloja syrjäytyneiden tukemiseksi. Apua voidaan kanavoida tarpeiden mukaan eri suuntiin. Suosittelimme, että ihmisille annetaan mahdollisuus työllistyä, koska se on tie kohti henkilökohtaista itsemääräämisoikeutta ja vakautta. Samalla on tarjottava erityistä tukea niille ryhmille, joiden on hankalampi päästä työmarkkinoille, kuten vammaisille, pakolaisille, asunnottomille, kaltoinkohdelluille jne. Näissä

tapauksissa tukeen voisi kuulua esimerkiksi työhakemusten laatimista, haastatteluihin valmistautumista, henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimista ja työhön sopivien vaatteiden hankkimista.

Tällaisille yhteisölähtöisille aloitteille voitaisiin myöntää julkista rahoitusta, ja samalla voitaisiin hyödyntää ja toiminnassa olevia yhteisvastuuverkostoja ja vapaaehtoishankkeita, jotta rahoitusinvestoinnit olisivat kestäviä julkisten talousarvioiden näkökulmasta. Tällaisten yhteisökeskusten pitkän aikavälin rahoitukseen olisi sitouduttava.

Näiden solidaarisuus- ja tukialoitteiden olisi yhdessä vastattava kahteen tarpeeseen: Niiden olisi tarjottava erityistä tukea tietyille ryhmille, joilla voi olla erityistarpeita, ja oltava avoimia erilaisille syrjäytyneille ryhmille luomatta etusijajärjestystä tai suosimisjärjestelmää, jotka voivat lisätä vihaa ja syrjintää.

Yhteisökeskuksista olisi saatava yksilöllisten tarpeiden mukaista erityistä ja välitöntä tukea. Sitä tarjoaisivat asianmukaisesti koulutetut vapaaehtoiset ja/tai ammattilaiset, jotka voivat ohjata ihmisiä edelleen tahoille, joilta he voivat saada erityistä apua. Apua voidaan antaa syrjäytyneiden ryhmien lisäksi kenelle tahansa, joka tarvitsee tukea henkilökohtaisissa olosuhteissaan tai elämäntilanteessaan.

Näissä yhteisökeskuksissa voi olla myös työpajoja, toimintaa, kulttuurivaihtoja, tapahtumia ja juhlia, jotka auttavat luomaan yhteisöllisyyttä ja poistamaan syrjinnän aiheuttamia esteitä. Tilojen tulisi saada ihmiset tuntemaan itsensä tervetulleiksi ja olla viihtyisiä.

Apua tarjoavan keskuksen ja vastaanottajan, jonka on saavutettava sovitut tulokset tietyssä määräajassa, olisi sitouduttava toimimaan yhdessä. Erityistapausten ratkaiseminen saattaa kestää kauemmin, ja asiantuntijat arvioivat ne tapauskohtaisesti.

Perustelu:

Suositus on tärkeä, koska yhteisökeskukset voisivat tarjota kävijöille paljon hyvää. Ne olisivat toimintaperiaatteeltaan uudenaikaisia, tarjoaisivat toivoa ja inspiraatiota. Tämä edistäisi mielenterveyttä, auttaisi ihmisiä, joilla on ongelmia kotona, sekä tarjoaisi kaikille haavoittuvassa asemassa oleville katon päälle ja mahdollisuuden nauttia perusoikeudestaan elää ihmisarvoista elämää sekä auttaisi ihmisiä löytämään merkitystä elämäänsä. Suositus on tärkeä, koska sen avulla ihmiset voivat vaikuttaa toisiinsa, rakentaa suhteita ja ymmärtää toistensa ongelmia. Ihmiset eivät leimautuisi. Meidän on jälleen tultava ihmisiksi (sen sijaan, että vain kiihdytämme teknologian kehitystä inhimillisyyden kustannuksella). Ihmiset tarvitsevat mahdollisuuksia, ja tämän suosituksen avulla voitaisiin luoda työmahdollisuuksia.

Suositus edistäisi osallistavampaa, oikeudenmukaisempaa, tasa-arvoisempaa, mielekkäämpää ja empaattisempaa yhteiskuntaa, jossa kaikki voivat osallistua tasapuolisesti ja jossa emme normalisoi köyhyyden ja asunnottomuuden kaltaisia ongelmia, koska se synnyttää vihaa.

Suositus voisi auttaa yhteiskuntaa ruohonjuuritasolla. Vaikuttavuuden osalta vastaukset ovat yleisluontoisia. Vaikutus näkyisi ensin ruohonjuuritasolla ja myöhemmässä vaiheessa laajemmin.

Suositukseseen liittyy riskejä, jos sosiaalityöntekijöillä ei ole riittäviä valmiuksia tai jos suunnitelmaa ei tehdä hyvin. Muita riskejä voivat olla taloudelliset, kielelliset tai kotouttamiseen liittyvät riskit.

Suositus lyhyesti:

- EU:n olisi kannustettava luomaan yhteisötiloja syrjäytyneiden ryhmien tukemiseksi.

- Apu olisi räätälöitävä yksilöllisten tarpeiden mukaisesti ja asianmukaisesti koulutettujen vapaaehtoisten ja/tai ammattilaisten tuella, ja keskuksen ja vastaanottajan olisi sitouduttava yhteisesti sovittuihin tuloksiin ja määräaikoihin. Eriytistapauksissa määräaikoja olisi mahdollista jatkaa.
- Olisi sitouduttava pitkäaikaiseen julkiseen rahoitukseen, samalla kun hyödynnetään jo olemassa olevia yhteistoimintaverkostoja ja vapaaehtoishankkeita.

Suositus 21: Ihminen keskiöön: Sosiaalisen eriarvoisuuden torjuminen vihan kitkemiseksi EU:ssa

Sosiaalinen eriarvoisuus, sellaisena kuin se on esitetty ongelman määrittelyn yhteydessä, on yksi tärkeimmistä vihan aiheuttajista/syistä yhteiskunnassa. Siitä huolimatta EU:n toimielimet ja jäsenmaat eivät ole puuttuneet asianmukaisesti ongelmaan, joten nyt tarvitaan kattavaa EU:n rahoittamaa tutkimusta sosiaalisen eriarvoisuuden ja vihapuheen ja -tekojen välisten yhteyksien tunnistamiseksi ja käsittelemiseksi.

Näiden yhteyksien ymmärtäminen on olennaisen tärkeää tehokkaiden politiikkojen ja toimien kehittämiseksi. Jos laadullisiin ja määrällisiin tietoihin perustuvaa vankkaa empiiristä näyttöä ei ole, toimet sosiaalisen eriarvoisuuden torjumiseksi voivat olla väärin suunnattuja tai tehottomia. Kun yhteiskunnalliset organisaatiot otetaan mukaan tiedonkeruuseen, varmistetaan, että tiedot heijastavat eriarvoisuudesta eniten kärsivien todellisuutta, jolloin ne myös tarjoavat tarkemman ja merkityksellisemmän perustan alhaalta ylöspäin suuntautuvalla tutkimukselle. Näiden havaintojen jatkuva julkaiseminen lisää tietoisuutta ja parantaa käynnissä olevia toimia. Tutkimustulokset voidaan sisällyttää valistuskampanjoihin.

Perustelu:

Perusteelliseen tutkimukseen pohjautuvien suuntaviivojen ja kampanjoiden kehittäminen mahdollistaa kohdennetut toimet, joilla puututaan erityisiin tapoihin, joilla sosiaalinen eriarvoisuus edistää vihapuhetta ja -tekoja. Tällainen strateginen lähestymistapa voi vähentää merkittävästi sosiaalisia jännitteitä ja edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä mahdollistaa systeemisen muutoksen.

Tietojen kerääminen myönteisten toimenpiteiden vaikutuksista ja tulosten jatkuva julkaiseminen edistävät avoimuutta ja vastuullisuutta. Näin prosessi tuottaa tietoa päättäjille ja sidosryhmille mutta lisää myös kansalaisten luottamusta ja kannustaa yhteistoiminnallisiin ponnisteluihin sosiaalisen eriarvoisuuden torjumiseksi.

Tutkimuksen luotettavuus ja kattavuus varmistetaan laatimalla tarkistettua ja luotettavaa tietoa koskevat standardit ja yhdenmukaistetut menetelmät, jotka koskevat sekä henkilökohtaisia lausuntoja että määrällistä ja laadullista tietoa.

Sosiaalisen eriarvoisuuden torjuminen kattavan tutkimuksen ja tiedonkeruun avulla on ratkaisevan tärkeää vihan lieventämiseksi ja yhtenäisemmän yhteiskunnan edistämiseksi EU:ssa. Tällainen lähestymistapa tarjoaa tarvittavat tiedot ja välineet tehokkaiden politiikkojen ja toimien kehittämiseen, mikä viime kädessä edistää oikeudenmukaisempaa ja sopusointuisempaa sosiaalista toimintaympäristöä.

Suositus lyhyesti:

- EU:n toimielimet ja jäsenmaat eivät ole puuttuneet riittävästi sosiaaliseen eriarvoisuuteen (vihan liikkeellepanevana tekijänä ja syynä), joten on tehtävä lisää tutkimusta sen varmistamiseksi, että sosiaalisen eriarvoisuuden ja vihan väliset yhteydet tunnistetaan ja niihin puututaan.

- Tehdään kattavaa EU:n rahoittamaa tutkimusta sosiaalisen eriarvoisuuden ja vihan välisestä yhteydestä ja otetaan eri sidosryhmät mukaan tiedonkeruuseen. Kehitetään havaintojen avulla kohdennettuja politiikkoja ja valistuskampanjoita sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi.
- Otetaan kansalaisjärjestöt, jäsenmaat ja tutkimuslaitokset mukaan laajaan, sekä laadullisia että määrällisiä menetelmiä hyödyntävään, tiedonkeruuseen.
- Varmistetaan tulosten jatkuva julkaiseminen.